

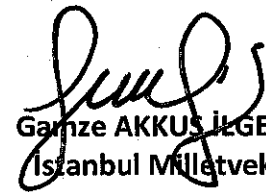

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25 Ocak 2019
Sayı : 524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2019 Yılı'nın Bireysel Silahsızlanma Yılı Olarak İlan Edilmesine İlişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 23.1.2019

Gamze AKKUS ILGEZDI
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İşleri
Tarih :	29 Mart 2019
Esas No: 2/1688	

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
25 Ocak 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
25 Ocak 2019
No: 420320
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Türkiye’de egemen eril siyaset; “at, avrat, silah” gibi son derece cinsiyetçi söylemleri kökleştirerek, yüceltirken, silah taşımayı ve bulundurmayı bir toplumsal statü göstergesi olarak parlatmaktadır.

Silah bulundurmayı, taşımayı ve kullanmayı cesaretlendiren, dahası öven bu politikaların her gün yeniden üretilmesi ve iktidarlar tarafından desteklenmesi, ülke genelinde insana ve hayata karşı suçlarda büyük artış yaşanmasına sebep olmaktadır.

Adli Tıp Kurumu verilerine göre 2007-2017 yılları arasında ateşli silahla yaralanma nedeniyle yapılan adli muayene sayısı **75.265**’tir. Adli Tıp verilerine göre ateşli silah yaralanmalarında **yüzde 22** artış yaşanmıştır. 2017 yılında, 2016 yılına göre **yüzde 35** oranında gerçekleşen artış, durumun vahametini ortaya koymaktadır.

2007-2017 yılları arasında Adli Tıp Kurumu’nda ateşli silah nedeniyle yapılan ölü muayenesi sayısında da **yüzde 35 artış** vardır. 2007 yılında **1.436** ölü muayenesi yapılırken, bu rakam 2017 yılında **1.935**’e ulaşmıştır. Bu yıllarda yapılan ölü muayene sayısı **18.264**’e yükselmiştir.

ADLI TIP VERİLERİ

YIL	Ölüm Muayenesi	Yaralanma Muayenesi
2007	1.436	8.746
2008	1.341	7.817
2009	1.121	5.949
2010	1.204	5.089
2011	1.099	5.290
2012	1.146	5.485
2013	1.948	4.985
2014	2.218	6.168
2015	2.139	7.206
2016	2.677	7.886
2017	1.935	10.644
Toplam	18.264	75.265

Kısacası Adli Tıp Kurumu tarafından ‘ateşli silah yaralanması’ nedeniyle gerçekleştirilen Adli Muayene sayısı **93.529**’dur. Bu verilere göre yılda **8.503** kişi ateşli silah nedeniyle yaralanırken, günde **23 kişinin** silahlı saldırıya uğradığı anlaşılmaktadır.

Öte taraftan 2006-2017 yılları arasında **62.034** kişi adam öldürme suçu nedeniyle hüküm giyerek, cezaevine girmiştir. Aynı yıllarda yaralama suçu nedeniyle cezaevine giren hükümlü sayısı **192.011**’e ulaşmıştır. 2013-2017 yılları arasında tehdit suçu nedeniyle cezaevine giren kişi sayısı ise **37.900** olarak kayıtlara geçmiştir.

2010-2017 yılları arasında kasten öldürme nedeniyle Cumhuriyet Başsavcılıklarında şüpheli sıfatıyla işlem yapılan kişi sayısı **233.937**'dir. Şüpheli sıfatıyla işlem yapılan kişi sayısında **yüzde 60 artış** yaşanmıştır. Söz konusu yıllarda sanık olarak mahkeme huzuruna çıkartılan kişi sayısı **159.738**'dir.

Ancak sanık olarak mahkeme huzuruna çıkan kişi sayısında yaşanan **yüzde 129 artışa** rağmen, hapis cezası alan kişi sayısında **yüzde 19 azalma** vardır. Toplumda şiddet eylemleri artarken, adalet mekanizmasının ağır işlemesi ve cezasızlık politikası nedeniyle tehlike çanları çalmaktadır.

Kasten Öldürme

YIL	Şüpheli Sayısı	Sanık Sayısı	Hapis Cezası
2010	19.396	14.372	8.653
2011	25.730	14.251	8.211
2012	26.642	15.516	8.506
2013	31.903	17.120	9.228
2014	33.640	18.716	7.593
2015	35.862	28.953	7.873
2016	29.824	17.855	7.358
2017	30.940	32.955	7.030
Toplam	233.937	159.738	64.452

Türkiye'de her geçen gün artan şiddetin boyutlarını görmek için 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aykırı hareket eden kişi sayısındaki artışa bakmak da yeterli olacaktır.

Buna göre Cumhuriyet başsavcılıklarında soruşturma evresinde şüpheliler hakkında özel kanunlara muhalefet suçları ile ilgili olarak, suç türünün dağılımına bakıldığında, Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun'a muhalefet suçu ikinci sıraya yükselmiştir.

Sadece 2017 yılında **71 bin 975** kişi şüpheli sıfatıyla işlem görmüştür.

Adalet Bakanlığı verilerine göre, 2010-2017 yılları arasında Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanuna muhalefet ettiği gerekçesiyle **563.272** kişi hakkında Cumhuriyet savcılıklarında şüpheli sıfatıyla işlem yapılmıştır.

Bu yıllar arasında sanık olarak mahkeme huzuruna çıkarılan kişi sayısı ise **405.248**'e ulaşmıştır. Geçtiğimiz 11 yıl içerisinde hapis cezası alan kişi sayısı **76.490**'a yükselirken, cezaevine giren kişi sayısında **yüzde 41 artış** yaşanmıştır. Sadece 2017 yılında **haftada 224 kişi** pompalı veya benzeri tüfekler nedeniyle hapis cezası almıştır.

Öte taraftan toplumdaki şiddet damarının ulaştığı tehlikeli seviyeyi görmek açısından, kasten yaralama suçları da önemli bir veridir. Buna göre geçtiğimiz 11 yılda, kasten yaralama suçu nedeniyle Cumhuriyet Başsavcılıklarında işlem yapılan şüpheli sayısı **5.684.349** olurken, sanık olarak mahkemeye çıkarılan kişi sayısı **4.004.245**'tir.

Geçtiğimiz 11 yıl boyunca haftada **7.000**, saatte **42** kişinin kasten yaralama suçu nedeniyle sanık olduğu Türkiye’de, hapis cezası alan kişi sayısı **266.163** olarak kayıtlara geçmiştir. Başka bir ifadeyle, Türkiye’de **saatte 3** kişi yaralama suçu nedeniyle hapse girmektedir.

Tüm bu veriler, ülkeyi saran şiddet dalgasının ve özelde bireysel silahlanmanın geldiği ürkütücü boyutu gözler önüne sermektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan 2016 yılı verilerine göre, Türkiye’de ruhsatlı silah sayısı 688 bin olarak ifade edilmektedir. Ne var ki veriler, her 4 kişiden 1’inin ateşli silah sahibi olduğu tahmin edilen Türkiye’de, bireylerin ruhsatlı silahlar yerine ruhsatsız silahlara yöneldiğini göstermektedir. Türkiye’de 2017 yılında ruhsatsız silah bulundurduğu gerekçesiyle sanık olan kişi sayısı **50.556**’dır. Bu rakam 2016 yılında **32.511**’di.

Öte taraftan son yıllarda yapılan operasyonlarda ele geçirilen kaçak üretim silah ve pompalı tüfek sayısı bu kaygıyı güçlendirmektedir. Geçtiğimiz iki senede, sadece Konya’nın bir ilçesinde ele geçirilen kaçak üretim av tüfeği sayısı **3.565**’tir. Bunun yanı sıra **1.148** kurusıkıdan bozma tabanca, **370** tek atımlık kalem tipi suikast silahı ele geçirilmiştir.

Bireysel silahlanmaya bağlı ölümler hızla artarken, 2008 yılında 5728 sayılı kanunla yapılan düzenlemeyle, 2521 sayılı kanuna muhalefet edenlere yani, “ruhsatsız av tüfeği bulunduranlara, üretenlere ve satanlara idari para cezası verilmesi” öngörülmüştür.

5278 sayılı kanunun gerekçesinde idari para cezası verilerek bir nevi ‘etkin pişmanlık’ hükmü tesis edilecektir.” denilmiştir. Bu gerekçenin kendisi bile Türkiye’de bireysel silahlanmanın bir devlet politikası olarak desteklendiğini göstermektedir.

Buna göre AKP iktidarının ilk dönemini kapsayan 2003-2007 yılları arasında 2521 sayılı kanuna aykırı biçimde ruhsatsız tüfek bulundurduğu gerekçesiyle sanık olan **40 bin 306** kişi varken, 2008 yılında yapılan düzenleme sonrasında bu sayı **bin 730**’a kadar gerilemiştir. 2017 yılında **yalnızca 95** kişi hakkında ruhsatsız av tüfeği bulundurmaktan, satmaktan ya da üretmekten dolayı adli işlem yapılmıştır. Oysa 2006-2016 yılları arasında ateşli silahlarla suç işleyerek hüküm giyen **46 bin 627** kişi vardır. Bu rakamlar **haftada 86, günde 12** kişinin ateşli silahlarla suç işlediğini göstermektedir.

Konunun vahameti hemen hemen her gün medya organlarına konu olan bireysel silahlanma sebepli çeşitli yaralanma ve ölüm olaylarının sıklığından da anlaşılmaktadır. Bireysel silahlanma toplumsal bir vakadır ve sonuçlarından ister istemez toplumun bütün katmanları etkilenmektedir.

Dolayısıyla daha güvenli ve huzurlu bir toplumsal yaşam için bireysel silahlanma konusunun ciddiye alınması ve bu konuda gerekli tedbirlerin bir an önce geciktirilmeden alınması gereği ortadadır. İş bu kanun teklifiyle bireysel silahlanmanın önlenmesine yönelik çalışmaların yaygın ve örgütlü bir mekanizma oluşturularak, geniş kitleleri kapsayan bilinçli bir mücadeleye dönüştürülmesi amacıyla, 2019 yılının Bireysel Silahlanmayla Mücadele Yılı olarak ilan edilmesi ve İçişleri Bakanlığı başkanlığında Bireysel Silahsızlanma Komisyonu kurulması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – 2019 yılının “Bireysel Silahsızlanma Yılı” olarak ilan edilmesine ilişkin hükmü içermektedir.

MADDE 2 – Bireysel Silahsızlanma Yılı kapsamında, “Bireysel Silahsızlanma Komisyonu” kurulmasına ilişkin esaslar ile Komisyonun çalışma usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin hükümleri içermektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 – Yürütme maddesidir.

2019 YILININ BİREYSEL SİLAHSIZLANMA YILI OLARAK İLAN EDİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – (1) Türkiye’de bireysel silahlanmaya dikkat çekmek ve bireysel silahlanmayla mücadeleye ilişkin duyarlılığın artırılması amacıyla 2019 yılı “Bireysel Silahsızlanma Yılı” olarak ilan edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bireysel Silahsızlanma Yılı kapsamında; bilinçsiz silahlanmaya karşı bilgilendirici, denetleyici ve yönlendirici faaliyetlerde bulunmak, mevcut yasal düzenlemelerdeki eksiklikleri tespit etmek, silahlanmayı azaltmaya yönelik eğitim programları düzenlemek, toplumsal duyarlılığı artıracak ve mevcut sorunları çözmeye yönelik stratejiler geliştirmek üzere “Bireysel Silahsızlanma Komisyonu” oluşturulmuştur.

(2) Bireysel Silahsızlanma Komisyonu, İçişleri Bakanının başkanlığında 12 üyeden oluşur. Komisyon üyeleri Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nı temsilen birer üye ve silahsızlanma üzerine çalışmalar yapan Sivil Toplum Kuruluşlarını temsilen 6 üye olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

(3) Komisyonun görev ve çalışma süresine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(4) Bireysel Silahsızlanma Komisyonu, 2019 Yılında Bireysel Silahsızlanma Yılı Olarak İlan Edilmesine İlişkin Kanunun, Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren onbeş gün içinde ilk toplantısını gerçekleştirerek, kendi arasından bir Başkan Vekili seçer. Komisyon İçişleri Bakanı tarafından; Bakanın bulunmadığı hâllerde Başkan Vekili tarafından yönetilir ve temsil edilir.

(5) Bireysel Silahsızlanma Komisyonunca yapılan çalışmalara ilişkin bilgilendirme, her ay sonunda, İçişleri Bakanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu aracılığıyla kamuoyuna aktarılır.

MADDE 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

